

Независна комисија за праћење услова боравка у заводима,
поступање и поштивање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције
и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине,
страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине
или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина
или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине

Број: 05/6-50-15-27-85-4/23

Сарајево, 23.02.2023.

ИЗВЈЕШТАЈ

**о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима,
поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају
кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку
Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним
законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је
потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом
Босне и Херцеговине
за 2022. годину**

Фебруар 2023. године

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
ПОГЛАВЉЕ II. НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ	5
ПОГЛАВЉЕ III. ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТАКА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2022. ГОДИНИ	6
Одјељак А. Реализација задатака одржавањем сједница Независне комисије	7
1. Усвајање Извјештаја о раду Независне комисије за 2021. годину.....	8
2. Финансијско пословање Независне комисије.....	8
Одјељак Б. Посјете Независне комисије Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ	9
1. Најављена посјета Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ од 11. 05. 2022.....	9
2. Најављена посјета Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ од 05.12. 2022.....	12
Одјељак Ц. Јавност рада	16
Одјељак Д. Административно-техничка подршка у раду	16
ПОГЛАВЉЕ IV. ПРЕПОРУКЕ.....	16

На основу члана 52. став (11) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16) и члана 2. став (6) Пословника Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине, Независна комисија за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине, на 85. сједници, одржаној 23. 02. 2023, усвојила је и Парламентарној скупштини БиХ подноси сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине за 2022. годину

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Независна комисија за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена

Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Независна комисија) успостављена је у складу са чланом 41а. став 2. Закона БиХ о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера („Службени гласник БиХ“, бр. 13/05, 53/07, 97/07, 37/09 и 100/13) као независно тијело Парламентарне скупштине БиХ.

Независна комисија има пет чланова који су именовани на мандат од пет година одлуком Парламентарне скупштине БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 96/15 и 50/17), и то:

1. Миле Ласић, председник Независне комисије,
2. Азра Алајбеговић, прва замјеница председника Независне комисије,
3. Брана Спасојевић, друга замјеница председника Независне комисије,
4. Александар Фалацић, члан Независне комисије, и
5. Ведад Гурда, члан Независне комисије.

Наведеним члановима Независне комисије мандат је истекао 15. 12. 2020. године, те је сходно томе Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине именovala Привремену заједничку комисију оба дома Парламентарне скупштине БиХ за спровођење процедуре за именовање чланова Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ (у даљем тексту: Привремена заједничка комисија) („Службени гласник БиХ“, број 10/21).

Привремена заједничка комисија је у 2021. години спровела конкурсну процедуру за чланове Независне комисије те Представничком дому и Дому народа Парламентарне скупштине БиХ доставила приједлог листе кандидата за именовање пет чланова Независне комисије.

Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ је на 22. сједници, одржаној 07. 07. 2021. године разматрао Приједлог листе кандидата за именовање пет чланова Независне комисије, али је **није усвојио**.

Независна комисија је у свом раду независна у оквиру важећих домаћих прописа и међународноправних инструмената. Сви надлежни органи, институције и установе у Босни и Херцеговини, правна и физичка лица дужни су Независној комисији дати све податке и информације, осигурати и дати све материјале значајне за њен рад, те пружити сву неопходну помоћ потребну за несметано и законито поступање Независне комисије из њеног дјелокруга. Независна комисија дјелује искључиво на професионалним основама, не заступајући, не штитећи нити подривајући интересе било које политичке странке, регистроване организације или удружења или било којег конститутивног народа или појединца у Босни и Херцеговини. Чланови Независне комисије раде на сједницама и оперативно на терену у казнено-поправним и другим установама на територији БиХ, у којима су затворена или притворена лица.

О питањима из своје надлежности Независна комисија доноси годишњи план рада, финансијски план рада, годишњи извјештај о раду, извјештај о стању и чињеницама које су утврђене након посјете и контроле у заводима (установама), одлуке, закључке и друге акте у складу са законом и својим пословником.

ПОГЛАВЉЕ II. НАДЛЕЖНОСТ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ

У складу са чланом 52. став (1) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16) те чланом 10. Пословника о раду Независне комисије („Службени гласник БиХ“, број 23/11), основна надлежност Независне комисије је праћење услова боравка у заводима, поступање и остваривање људских права лица која издржавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд БиХ, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом БиХ или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ.

Независна комисија може пратити рад завода самостално или у сарадњи са инспекторским и другим надзорним тијелима. Такође, може сарађивати са међународним и другим установама овлашћеним за праћење и остваривање људских права и основних слобода у складу са законима и одговарајућим међународним документима.

Независна комисија даје препоруке надлежним органима БиХ с циљем побољшања стандарда смјештаја, побољшања поступања и поштовања људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције или друге мјере, даје приједлоге и примједбе које се односе на постојеће законе или друге прописе засноване на закону из области извршења кривичних санкција, обавља повјерљиве разговоре са притвореницима или затвореницима, након обављене посјете доставља извјештаје управнику завода и Министарству правде БиХ, прикупља, обрађује и потражује податке из своје надлежности као и друге радње из области независног праћења у складу са чланом 52. став (7) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16).

Оно што је битно истаћи је да су, закључно са 31. 12. 2020, сви затвореници и притвореници из надлежности Суда БиХ премјештени у Завод за извршење кривичних санкција притвора и других мјера БиХ.

С циљем предузимања одговарајућих радњи или мјера, у складу са чланом 52. став (11) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16), подноси годишњи извјештај о раду Парламентарној скупштини БиХ и Министарству правде БиХ.

ПОГЛАВЉЕ III. ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТАКА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2022. ГОДИНИ

У овом извјештајном периоду Независна комисија реализовала је планиране активности одржавањем сједница Независне комисије као и најављеним посјетама Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ. Независна комисија је током читаве 2022. године запримала притужбе затвореника које су разматране на сједницама Независне комисије, а које су захтијевале писмену кореспонденцију са одговарајућим казнено-поправним заводима и надлежним министарствима.

Чланови Независне комисије су у 2022. години, посредством Министарства за људска права и избјеглице БиХ, били укључени у активности Делегације Пододбора за превенцију тортуре и других окрутних, нељудских или понижавајућих поступака или кажњавања

(СПТ). С тим у вези, 12. децембра 2022. године одржан је и састанак са Делегацијом којем су, у име Независне комисије, присуствовале Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије и Ивана Ловрић, секретар Независне комисије.

Одјељак А. Реализација задатака одржавањем сједница Независне комисије

Од 01. 01. 2022. до 31. 12. 2022. Независна комисија одржала је 12 сједница:

Сједнице	Датум одржавања сједнице
72. сједница	27. 01. 2022. од 17 часова
73. сједница	14. 02. 2022. од 17 часова
74. сједница	21. 03. 2022. од 17 часова
75. сједница	11. 04. 2022. од 17 часова
76. сједница	11. 05. 2022. од 17 часова
77. сједница	15. 06. 2022. од 17 часова
78. сједница	12. 07. 2022. од 17 часова
79. сједница	29. 08. 2022. од 17 часова
80. сједница	26. 09. 2022. од 17 часова
81. сједница	20. 10. 2022. од 17 часова
82. сједница	17. 11. 2022. од 17 часова
83. сједница	05. 12. 2022. од 17 часова

На овим сједницама Независна комисија разматрала је и усвојила укупно 60 тачака дневног реда и 21 подтачка. Обрађено је и припремљено 68 аката и предмета који су отпремљени на одређене адресе (управе КПЗ-а, Министарство правде БиХ, ентитетска министарства правде, одређени затвореници и притвореници у КПЗ-има и сл). Такође, Независна комисија је у извјештајном периоду разматрала и пристигле притужбе затвореника и притвореника из надлежности овог тијела, којих је у извјештајном периоду било укупно 16, што је захтијевало писмену кореспонденцију са Заводом за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ, Министарством правде БиХ те затвореницима и притвореницима.

1. Усвајање Извјештаја о раду Независне комисије за 2021. годину

Независна комисија је на 73. сједници, одржаној 14. 02. 2022, усвојила и Парламентарној скупштини БиХ поднијела Извјештај о раду Независне комисије за 2021. годину.

Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ је дописом број: 01-50-1-15-29/22 од 07. 06. 2022. обавијестио ово тијело да на 29. сједници, одржаној 07. 06. 2022, у другом кругу гласања, није усвојио Извјештај о раду Независне комисије за 2021. годину.

Дом народа Парламентарне скупштине БиХ је дописом број: 02-50-6-16-23/22 од 16. 06. 2022. обавијестио ово тијело да је на 23. сједници, одржаној 15. 06. 2022, усвојио Извјештај о раду Независне комисије за 2021. годину.

2. Финансијско пословање Независне комисије

Одлуком Заједничке комисије за административне послове Парламентарне скупштине БиХ о накнадама за рад у Независној комисији, број: 03/5-50-14-11-11,9/16 од 14. 06. 2016, утврђена је накнада члановима Независне комисије у мјесечном износу од једне основице за обраћун плате запосленим у институцијама БиХ, која је до јуна 2022. износила 475,60 КМ а усвајањем Закона о буџету институција БиХ за 2022. она је повећана на 535 КМ. Члан Независне комисије има право на накнаду само ако присуствује сједници Независне комисије.

Финансијски план и програм Независне комисије за 2023. годину утврђен је и једногласно усвојен на 79. сједници, одржаној 29. 08. 2022:

- накнаде члановима Независне комисије _____44.000,00 КМ
- детаљне контролне и ад хок посјете затворима__15.000,00 КМ

(Заводу за извршавање кривичних санкција, притвора и других мјера Босне и Херцеговине и другим установама у складу са потребом).

Финансијски план и програм Независне комисије за 2023. годину је, у складу са Пословником Независне комисије, прослијеђен Заједничкој комисији за административне послове Парламентарне скупштине БиХ.

Одјељак Б. Посјете Независне комисије казнено-поправним заводима у БиХ

У 2022. години (од 01. 01. до 31. 12.) Независна комисија обавила је двије најављене посјете Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ.

1. Најављена посјета Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ од 11. 05. 2022. године

Најављена посјета Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ обављена је 11. 05. 2022. У посјети су били: Миле Ласић, предсједник Независне комисије, Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије, Александар Фалацић и Ведад Гурда, чланови Независне комисије, те Ивана Ловрић, секретарка Независне комисије.

Током посјете обављен је разговор са управником Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ Синишом Перковићем, Вером Чосић, васпитачицом, те Марком Пепицом, шефом „А“ павиљона Завода.

Предсједник Независне комисије истакао је да је посјета организована у складу са договором са задње сједнице Независне комисије, али и у складу са Планом рада Независне комисије за 2022. годину. Разлог посјете су представке (жалбе) затвореника које је запримила Независна комисија као и реализација препорука које је Независна комисија упутила Заводу приликом претходних посјета.

I

У уводу у разговор са члановима Независне комисије управник Завода Синиша Перковић истакао је да се тренутно у Заводу налази **45** притворених лица и **232** затворена лица.

Што се тиче радно-окупационог третмана затвореника, управник је истакао да су врло озбиљно кренули са радним ангажманом затвореника. Формирали су Привредну јединицу „Concordia“ и полако крећу са радним активностима. Нагласио је да су од 6 радионица (хала) које Завод посједује тренутно попуњене 3. У једној од хала се налазе 4 машине за шивање

и 2 хоризонтална ножа које је Завод добио од Савјета Европе. Ангажовали су спољног сарадника који ради на обуци затвореника на машинама и у плану је за почетак шивање сједалица. Такође, потписан је уговор са фирмом Перић која би у једној од хала у Заводу склапала намјештај а затвореници би били ангажовани као радна снага. Даље, у једној хали је фирма за склапање реклама гдје су затвореници такође радна снага.

Управник Завода је истакао да затвореници изражавају жељу за радним ангажманом те да се ангажују у складу са могућностима и потребама Завода. Такође је нагласио да се у овом Заводу налазе и затвореници старије животне доби, који због здравственог стања не могу бити радно ангажовани, као и одређени број затвореника који не смију бити радно ангажовани због безбједносних разлога, јер спадају у групу високо ризичних затвореника.

Тренутно је у Заводу радно ангажовано 127 затвореника и то:

Кухиња	41
Пекара	16
Фризери	4
Вешерај	12
Одржавање чистоће унутрашњег дјела Завода	9
Одржавање чистоће вањског круга Завода	9
Помоћ радника, одржавање чистоће и хигијене затвореницима са посебним потребама	7
Кројачка радионица	4
Кантина	2
Радионица намјештаја	6
Одржавање на пословима:	
- Молер	6
- Електричар	2
- Водоинсталатер	2
Помоћни радник у магацину	1

У разговору са члановима Независне комисије управник Завода осврнуо се на Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. Истакао је да је прије пет мјесеци примљено 50 нових затворских стражара те да их 12 прелази из Граничне полиције БиХ.

Што се тиче васпитача, тренутно их према Правилнику недостаје два, за које ће ускоро бити расписана конкурсна процедура. Оно што представља велики проблем јесте недостатак доктора јер се на два конкурса нико није пријавио.

Оно што је битно истаћи а на шта је Независна комисија указивала и у претходним извјештајима јесте веома ниска плата заводских стражара у односу на ентитетске заводске стражаре па и стражаре у другим институцијама на државном нивоу. Из тога произлази да је већ пет заводских стражара прешло у МУП Кантона Сарајево.

II

Током посјете Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ обављен је повјерљив разговор са затвореником Е. Б. који је у више наврата писао Независној комисији са молбом да га посјети. Затвореник Е. Б. најприје је одбио разговор са члановима Независне комисије да би на крају ипак пристао на разговор. Чланови Независне комисије су прије самог разговора са затвореником обавили и разговор са Вером Чосић, матичним васпитачем затвореника, те Марком Пепицом, шефом „А“ павиљона Завода у којем је смјештен затвореник те извршили увид у лични досије затвореника.

Према изјави васпитачице и шефа павиљона „А“, затвореник Е. Б. је у овај завод пребачен из Казнено-поправног завода Зеница и најдуже је у затвору. У већини случајева је конфликтан и не може да прихвати ауторитет те је стално у сукобу са стражарима. Покушали су да остваре другачији третман с њим, али ништа није успијевало. Стално нарушава кућни ред, напада и пријети стражарима, након чега заврши у самици. По изласку из самице се мало смири али убрзо наставља по старом. Као радну окупациону терапију нуђено му је да буде хигијеничар у свом павиљону, али је одбио. Сматрају да је његов највећи извор проблема премјештај из Казнено-поправног завода Зеница у овај завод те да треба времена да прихвати нове околности.

У разговору са члановима Независне комисије затвореник Е. Б. је истакао да је врло незадовољан условима у Заводу, да се према њему понашају нехумано те да га свакодневно малтретирају. У више наврата се обраћао Тужилаштву БиХ, Суду БиХ, омбудсменима за људска права БиХ, ЦПТ-у. Обраћао се и Министарству правде БиХ за захтјевом за премјештај, односно за враћање у Казнено-поправни завод Зеница, али је добио одговор да

је захтјев преурађен. Истиче да је 3-4 пута тражио састанак са управником, али га он никада није примио. Такође, истиче да за 29 година, колико је у затвору, никад није био у лошијем психичком стању те да сматра неопходним преглед стручног лица односно да се процијени његово психичко и физичко здравље. Ако се процијени да његово психичко стање није добро, онда захтијева смјештај у здравствену установу. Истакао је да у Заводу има дискриминације на националној и вјерској основи те да се свакодневно крше људска права затвореника. Као примјер истакао је да сваки дан од 16 до 20.30 часова има само врућу воду на славини, питке воде нема, да полигон нема настрешницу те ако пада киша немају услове за шетњу.

На основу наведеног, Независна комисија даје сљедећу

ПРЕПОРУКУ

1. Потребно је да Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ, у складу са чланом 74. став (4) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера, обезбиди да вода за пиће притвореницима и затвореницима буде стално доступна.
2. **Најављена посјета Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ од 05. 12. 2022.**

Најављена посјета Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ обављена је 05. 12. 2022. У посјети су били: Миле Ласић, предсједник Независне комисије, Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије, Александар Фалацић, члан Независне комисије, те Ивана Ловрић, секретарка Независне комисије.

Током посјете обављен је разговор са управником Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ Синишом Перковићем, начелником третмана Делајдом Курић Хоцић, Вером Ћосић и Александром Милошевић, васпитачима.

Предсједник Независне комисије истакао је да је посјета организована у складу са договором са посљедње сједнице Независне комисије, али и у складу са Планом рада Независне комисије за 2022. годину. Такође, истакао је да су повод за посјету биле представке (жалбе) затвореника које је запримила Независна комисија.

У уводу у разговор са члановима Независне комисије управник Завода Сениша Перковић истакао је да је тренутно у Заводу **46** притворених и **214** затворених лица. Третман ресоцијализације затвореника иде по плану и могу се похвалити да је тренутно већа понуда радног ангажмана него потражња. Што се тиче правилника о организацији и систематизацији радних мјеста, управник је истако да је путем конкурса примљено 10 нових полицијских службеника а 12 их је прешло из Граничне полиције БиХ и почињу са радом 01. 01. 2023. године. Такође, истакао је да је и даље велики проблем недостатак љекара, јер досадашња докторица иде у пензију, а пријем новог љекара је дуготрајан процес.

Разговор са затвореницима и њиховим васпитачима

I. Затвореник И. Ћ.

Затвореник И. Ћ. обратио се Независној комисији писаном молбом за помоћ и дјеловање. Наиме, у својој представци наводи да су приликом његовог боравка у заводском стационару ушла два затворска полицајца и почела да галаме на њега и оптужују га да је ишарао и оштетио шпијунку на вратима, након чега га је један од полицајаца физички напао иако је затвореник упорно тврдио да то није учинио. Такође, истакао је да су са конкретним случајем биле упознате и медицинска сестра у Заводу као и докторица која му је дала таблету за смирење. Будући да се он већ дуже вријеме налази у стационару и користи лијекове јер има психичких проблема, сматра да га на овај начин додатно психички малтретирају и угрожавају његово здравствено стање.

Независна комисија је у оквиру својих надлежности, а по овој представци, тражила од управе Завода да се писмено изјасни на наводе о притужбама затвореника И. Ћ., а приликом посјете Заводу обавила је и разговор са његовим васпитачима. Васпитачица Вера Ћосић је истакла да је И. Ћ. затвореник који има утврђене психичке сметње и да му се стање погоршало након недавне смрти мајке. Боравио је у павиљону „Б“ али је тражио да га измјесте у павиљон „А“, што му управа Завода у том тренутку и у складу са процјеном није

дозволила. Након тога почиње правити дисциплинске прекршаје, а све с циљем премјештања у павиљон „А“, што је на крају и учињено. Васпитачица је истакла да се испоставило да је тамо ипак нашао мир. Што се тиче конкретног случаја на који се жалио, управа Завода је остала при својим тврдњама, а о чему су и писаним путем обавијестили ово тијело, да приликом предметног догађаја и разговора са затвореником И. Ћ. није било физичког контакта између њега и заводских службеника те да здравствена служба није евидентирала физичке повреде.

У разговору са члановима Независне комисије, затвореник И. Ћ. је истакао да се о предметном догађају жалио на више адреса (Министарство правде БиХ, омбудсмени БиХ...), али да конкретан одговор није добио. Има примједбу на то што га нико од управе Завода није позвао да се изјасни о овом догађају, те што никад није ни упознао управника Завода. Истакао је да има проблем и са третманом, да од јула нема третман ни са једним васпитачем. Васпитач му је била Вера Ћосић, као и свима у павиљону у којем се он налази, само је њему као васпитач додијељен Александар Милошевић, те осјећа да је на неки начин дискриминисан у односу на друге затворенике те за то криви начелницу третмана Делајду Курић Хоџић.

Истакао је да након тог догађаја више није имао конфликтних ситуација.

Независна комисија је на крају разговора од управе Завода затражила да им се достави медицинска документација затвореника И. Ћ..

И. М. Ј.

Затвореник М. Ј. је своју представку упутио Заједничкој комисији за људска права Парламентарне скупштине БиХ која је представку прослиједила Независној комисији на даље поступање. Разматрајући предметну представку, Независна комисија је констатовала да се затвореник жали највише на услове боравка у Заводу, на поступање заводских службеника, како према њему тако и према неколицини затвореника, као и на третман ресоцијализације. Независна комисија је у оквиру својих надлежности а по овој представи тражила од управе Завода да се писмено изјасни на наводе о представи а током посјете Заводу је обавила и разговор са управом и његовом васпитачицом. Потврдили су наводе из изјашњења које су доставили Независној комисији. Истакли су да је Завод за затворенике обезбиједио учешће у разним спортским активностима (индивидуалним као што је коришћење сале за фитнес или колективним као што су тенис, одбојка, кошарка), а колектив

у којем је затвореник М. Ј. учествује у томе два пута седмично у трајању од 1 сат и 30 мин., што је укупно 3 сата. Такође, спроводе се активности на успостављању секција у Заводу а могу користити и заводску библиотеку. Даље, истакли су и да не постоје докази и индиције да овлашћени заводски службеници приликом обављања послова и задатака на било који начин дискриминишу или узнемиравају затворенике. Васпитачица Вера Ћосић је истакла да затвореник М. Ј. има добре и лоше периоде у понашању, а тренутно је у мирнијој фази. У разговору са члановима Независне комисије затвореник М. Ј. је истакао да је третман у Заводу јако лош, да је боље услове имао у Казнено-поправном заводу Зеница, одакле је и стигао. Жали се на понашање заводских службеника те истиче да управа Завода није ни упозната са ситуацијом која се дешава унутар Завода. Истакао је и да тешко подноси то што, с обзиром на дјело за које је осуђен, нема право на изласке за викенд нити на условни отпуст. Држављанин је Републике Србије и тражио је изручење, али га они, како каже, не желе.

III. Е. Б.

Затвореник Е. Б. је у више наврата писао представке Независној комисији која га је приликом посљедњег доласка у Завод и посјетила. Овај пут затвореник Е. Б. је одбио разговор са члановима Независне комисије.

У разговору са члановима Независне комисије управа Завода и васпитачица затвореника Вера Ћосић истакли су да је, на инсистирање и здравствене службе Завода као и Независне комисије, у ЈЗУ Заводу за форензичку психијатрију Соколац обављен медицински преглед затвореника Е. Б. те је налаз предочен члановима Независне комисије.

Истакли су да је и даље незадовољан третманом у Заводу те да се сваких 6 мјесеци обраћа Министарству правде БиХ са захтјевом да га врате у Казнено-поправни завод Зеница.

На основу наведеног, Независна комисија даје сљедећу

ПРЕПОРУКУ

1. Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ треба да уложи додатни напор у третман затвореника како би се смањила њихова потреба за писањем представки из надлежности Независне комисије.

Одјељак Ц. Јавност рада

Сједнице Независне комисије пратили су запослени у Сектору за односе с јавношћу Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ, а предсједник Независне комисије је, на захтјев представника медија у БиХ, давао и усмене изјаве у вези са радом Независне комисије.

Према члану 17. Пословника Независне комисије, подаци и информације које се прикупе током контроле, те садржај обављених разговора са лицима лишеним слободе као и другим лицима која могу дати релевантне податке повјерљиве су природе.

Одјељак Д. Административно-техничка подршка у раду

Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ, у складу са чланом 24. Пословника Независне комисије, пружала је сву административно-техничку и стручну подршку у раду Независне комисије. Заједничка служба обезбиједила је потребне услове за рад Независне комисије ангажовањем стручног особља, али и обезбјеђивањем материјално-техничких и других услова за несметан рад.

ПОГЛАВЉЕ IV. ПРЕПОРУКЕ

Независна комисија предлаже Парламентарној скупштини БиХ да усвоји овај извјештај са наведеним препорукама:

- 1. Потребно је континуирано радити на унапређењу заводског третмана затвореника и притвореника у Заводу за извршење кривичних санкција притвора и других мјера БиХ на сљедећи начин:**
  - повећањем броја васпитача и заводских чувара те омогућити њихову сталну едукацију;
  - повећањем броја радионица и секција у сврху радноокупационог третмана;

- повећањем финансијских и других материјалних средстава за боље и ефикасније функционисање Завода.

ПРЕДСЈЕДНИК НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ

Др Миле Ласић

ПРИЛОГ: Табеларни приказ одржаних сједница у 2022. и присуство чланова Независне комисије